

อิทธิพลของการรับรู้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่อการปรับตัวของนักบัญชี ในเขตกรุงเทพมหานคร

The Influence of Artificial Intelligence Perception on Accountants' Adaptation in the Bangkok Metropolitan Area

อังคณา อินเสื่อ¹, รุจิรัตน์ ปาลีพัฒน์สกุล²

¹คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, Angkana-ac@thonburi-u.ac.th

²คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, Rujirat_ac@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) วิเคราะห์อิทธิพลของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการปฏิบัติงานบัญชี (2) ศึกษาระดับความเข้าใจในการประยุกต์ใช้ AI และ (3) วิเคราะห์แนวทางการปรับตัวของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักบัญชี จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่ทราบความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) ตามแนวคิดของ Cochran (1977) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยค่า Cronbach's alpha วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลกระทบของ AI ต่อการปฏิบัติงานบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการกำกับดูแล ความโปร่งใส และความเชื่อมั่นมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนว่า AI ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มความถูกต้อง ลดข้อผิดพลาด และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ขณะเดียวกัน ปัญหาและอุปสรรคในการนำ AI มาใช้ในองค์กรบัญชีอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยประเด็นสำคัญคือการขาดแผนกลยุทธ์ด้านดิจิทัลและบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน (2) ด้านความเข้าใจและการใช้ AI ของนักบัญชีพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ AI แต่ยังคงขาดการอบรมเชิงลึกและทักษะการประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ (3) แนวทางการปรับตัว พบว่านักบัญชีมีทัศนคติเชิงบวกต่อ AI และสามารถปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังคงขาดการวางแผนพัฒนาศักยภาพในระยะยาว

คำหลัก: เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์, การปรับตัวของนักบัญชี, ทักษะดิจิทัล, วิชาชีพบัญชี, กรุงเทพมหานคร

Abstract

This study aimed to: (1) analyze the influence of Artificial Intelligence (AI) technology on accounting practices; (2) examine the level of understanding of AI application; and (3) investigate the adaptation strategies of accountants in the Bangkok Metropolitan Area. The study employed a quantitative research design. Data were collected from a sample of 400 accountants using non-probability sampling based on Cochran's (1977) approach. The research instrument was a structured questionnaire, and its reliability was tested using Cronbach's alpha. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation.

The findings revealed that: (1) the overall impact of AI on accounting practices was at a moderate level. The dimension with the highest mean score was governance, transparency, and reliability, indicating that AI is perceived as a tool that enhances accuracy, reduces errors, and supports strategic decision-making. Meanwhile, the problems and obstacles in implementing AI in accounting organizations were also at a moderate level, with key issues including the lack of a clear digital strategy and a shortage of personnel with specialized expertise; (2) accountants' understanding and utilization of AI were at a moderate level. Although they possessed basic knowledge of AI, they lacked in-depth training and systematic application skills; and (3) regarding adaptation strategies, accountants demonstrated positive attitudes toward AI and were able to adjust their work processes to align with the technology to some extent. However, they still lacked long-term professional development planning.

Keywords: Artificial Intelligence Technology, Accountants' Adaptation, Digital Skills, Accounting Profession, Bangkok Metropolitan Area.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการดำเนินธุรกิจและกระบวนการทำงานขององค์กรทั่วโลก โดยเฉพาะในงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และต้องการความถูกต้องแม่นยำสูง เช่น วิชาชีพบัญชี งานศึกษาของ Warren, Moffitt, and Byrnes (2015) และ Alles et al. (2018) ชี้ให้เห็นว่า AI สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ความผิดปกติ และสนับสนุนการตรวจสอบบัญชี

แบบต่อเนื่อง (continuous auditing) ส่งผลให้บทบาทของนักบัญชีเปลี่ยนจากงานเชิงธุรการ (routine tasks) ไปสู่บทบาทเชิงวิเคราะห์และการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

ในบริบทของประเทศไทย การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในภาคธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรายงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa, 2565) ระบุว่า องค์กรธุรกิจกว่า 60% ในประเทศไทยเริ่มนำระบบอัตโนมัติและเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในกระบวนการดำเนินงาน ขณะที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA, 2566) รายงานว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กรบัญชีและการเงินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ตาม ระดับความพร้อมด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรยังอยู่ในระดับปานกลาง และยังคงมีช่องว่างระหว่างความสามารถของบุคลากรกับความต้องการของเทคโนโลยี (digital skill gap) แม้ว่า AI จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง และความรวดเร็วในการทำงาน แต่การนำเทคโนโลยีมาใช้ในวิชาชีพบัญชียังเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การขาดแผนกลยุทธ์ดิจิทัล และความท้าทายด้านการปรับตัวของผู้ปฏิบัติงาน (Kokina & Davenport, 2017; Moll & Yigitbasioğlu, 2019) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า “การปรับตัวของนักบัญชี” เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำ AI มาใช้ในองค์กร

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นไปที่บริบทของต่างประเทศ หรือเน้นศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีในเชิงทั่วไป ขณะที่งานวิจัยในบริบทของประเทศไทย โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ยังมีจำนวนจำกัด และยังขาดการศึกษาเชิงประจักษ์ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง “ระดับความเข้าใจเทคโนโลยี AI” และ “การปรับตัวของนักบัญชี” อย่างเป็นระบบ ดังนั้น จึงเกิดช่องว่างขององค์ความรู้ ที่สำคัญ คือ การขาดหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับระดับความเข้าใจผลกระทบ และแนวทางการปรับตัวของนักบัญชีต่อการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในงานบัญชีในบริบทประเทศไทย

วัตถุประสงค์

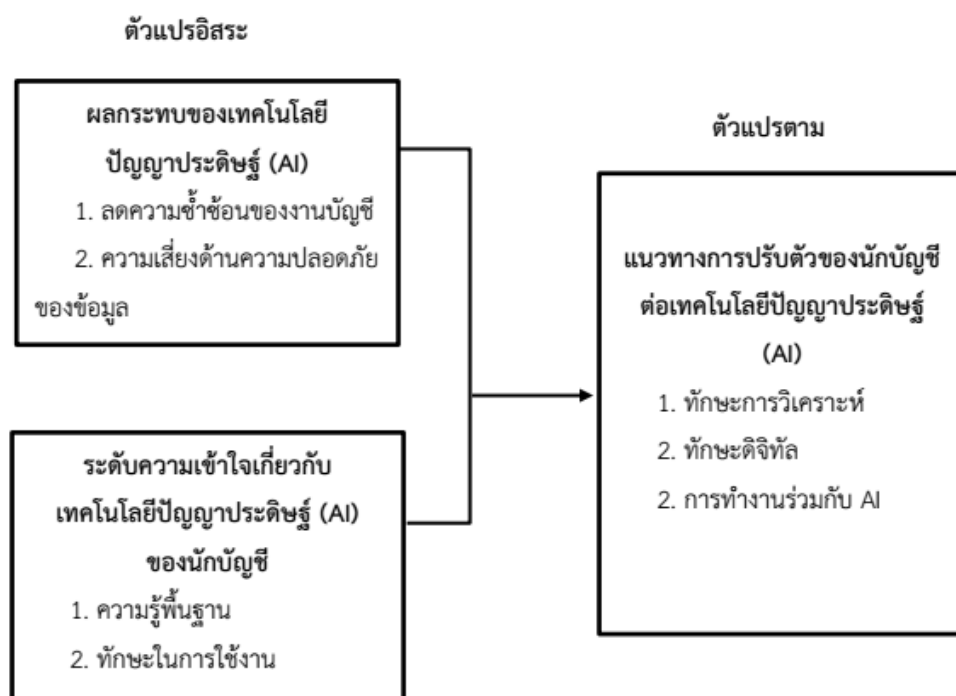
1. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่อการปรับตัวของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจของนักบัญชีต่อการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการปรับตัวของนักบัญชีต่อการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพิ่มองค์ความรู้เชิงวิชาการด้านการรับรู้และการนำ AI มาใช้ในวิชาชีพบัญชีของประเทศไทย
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะดิจิทัลและการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับนักบัญชีในยุค AI
3. เป็นข้อมูลสำหรับองค์กรและสภาวิชาชีพบัญชีในการกำหนดนโยบายส่งเสริมทักษะ AI ของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

กรอบแนวคิด

การวิจัยนี้อิงกรอบทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี Technology Acceptance Model (TAM) ของ Davis (1989) และทฤษฎีการรวมกันของการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (UTAUT) ของ Venkatesh et al. (2003) ซึ่งอธิบายว่าการรับรู้ประโยชน์ (Perceived Usefulness) และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีของบุคคล ในบริบทของนักบัญชี การรับรู้ต่อ AI จะส่งผลต่อแนวทางการปรับตัวทั้งในระดับบุคคลและองค์กร

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence; AI) ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในหลายสาขาวิชา รวมถึงวิชาชีพบัญชี (Warren, Moffitt, & Byrnes, 2015) โดย AI มีศักยภาพในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณมากอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถทดแทนหรือเพิ่มศักยภาพของงานที่ทำซ้ำ ๆ เช่น การตรวจสอบรายการ การ

จัดทำรายงาน และการวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งก่อนหน้านี้นี้ต้องใช้เวลามากและอาศัยแรงงานมนุษย์เป็นหลัก (Alles, Kogan, Vasarhelyi, & Wu, 2018; Kokina & Davenport, 2017)

ดังนั้น ในบริบทของงานบัญชี “การนำ AI มาใช้ในงานบัญชี” จึงเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนงานด้านบัญชีจากรูปแบบดั้งเดิมไปสู่การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ ทักษะ และกระบวนการคิดของนักบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ (Moll & Yigitbasioglu, 2019)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิทธิชัย ทรัพย์แสนดี และ ดารณี เอื้อชนะจิต (2564) ศึกษาเรื่อง การบริหารสำนักงานบัญชีดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีดิจิทัลในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารสำนักงานบัญชีดิจิทัลประกอบด้วยความพร้อมของหัวหน้าสำนักงานความพร้อมของสำนักงานการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งานการให้บริการลูกค้าแบบครบวงจรและทักษะด้านดิจิทัลของพนักงานมีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 และปัจจัยการบริหารสำนักงานบัญชีดิจิทัล ประกอบด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งานความพร้อมของหัวหน้าสำนักงานความพร้อมของสำนักงานการให้บริการลูกค้าแบบครบวงจรและทักษะด้านดิจิทัลของพนักงานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

สุภภาดา ภูรีพงศ์ (2565) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชียุค Digital Disruptionธุรกิจโรงแรมจังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวคิดจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาใช้ในงานบัญชี เพื่อนำมากำหนดตัวแปรและสร้างเครื่องมือวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ในการศึกษาครั้งนี้ ได้คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณสำหรับกรณีไม่ทราบขนาดประชากรของ Cochran (1977) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 385 คน จึงเพิ่มเป็น 400 คนเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ

สะดวก (Convenience Sampling) โดยแจกจ่ายแบบสอบถามออนไลน์ผ่านกลุ่มสมาคมนักบัญชีและ
ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ในวงการบัญชี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google Form) ซึ่งพัฒนาขึ้นจาก
การทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่อการปฏิบัติงานบัญชี

ส่วนที่ 3 ความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

ส่วนที่ 4 การปรับตัวของนักบัญชีต่อการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

แบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน
พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดค่า $IOC \geq 0.50$

2. ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทดสอบโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าไม่น้อย
กว่า 0.70 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) โดย
เผยแพร่ผ่านเครือข่ายวิชาชีพและสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยสมัครใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถามประกอบด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ทั้ง
หน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังนี้ ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎี หนังสือทางวิชาการ วิทยานิพนธ์
และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรง โดยใช้การสำรวจ
เป็นเครื่องมือและใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบทบาท และโครงสร้างองค์กร	3.09	1.418	ปานกลาง
2. ด้านการตัดสินใจและการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์	3.10	1.419	ปานกลาง
3. ด้านการกำกับดูแล ความโปร่งใส และความเชื่อมั่น	3.12	1.436	ปานกลาง
4. ด้านบทบาท และโครงสร้างองค์กร	3.07	1.408	ปานกลาง
5. ด้านการพัฒนาและจริยธรรมวิชาชีพ	3.12	1.387	ปานกลาง
รวมภาพรวม	3.10	1.414	ปานกลาง

ตาราง 1 ผลกระทบของ AI ต่อการปฏิบัติงานบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) โดยด้านการกำกับดูแล ความโปร่งใส และความเชื่อมั่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.436) รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจและการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.419) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัญหาและอุปสรรคในการนำ AI มาใช้ ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.408)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในองค์กรบัญชี

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในองค์กร	3.06	1.387	ปานกลาง
2. งบประมาณในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้มีข้อจำกัด	3.03	1.379	ปานกลาง
3. ขาดแผนกลยุทธ์ด้านดิจิทัลในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)	3.19	1.426	ปานกลาง
4. พนักงานในองค์กรมีแนวโน้มต่อต้านการเปลี่ยนแปลง	3.12	1.354	ปานกลาง
5. ระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่ใช้งานยังไม่เสถียรหรือแม่นยำเพียงพอ	2.98	1.397	ปานกลาง

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. การกำกับดูแลจากภาครัฐหรือกฎหมายยังไม่ชัดเจน	3.02	1.347	ปานกลาง
7. ข้อมูลภายในที่ใช้ฝึกเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังไม่มีคุณภาพหรือไม่ครบถ้วน	2.98	1.359	ปานกลาง
8. ขาดมาตรการบริหารความเสี่ยงและการรักษาความปลอดภัยข้อมูล	3.04	1.388	ปานกลาง
9. ผู้บริหารระดับสูงยังขาดความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)	3.02	1.402	ปานกลาง
10. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วส่งผลให้ปรับตัวยาก	2.97	1.372	ปานกลาง
รวม	3.04	1.381	ปานกลาง

จากตาราง 2 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในองค์กร บัญชี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.381) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ขาดแผนกลยุทธ์ด้านดิจิทัลในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.426) รองลงมา คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในองค์กร ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.387) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่ใช้งานยังไม่เสถียรหรือแม่นยำเพียงพอ ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.397) และข้อมูลภายในที่ใช้ฝึกเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังไม่มีคุณภาพหรือไม่ครบถ้วน ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.359)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่องานบัญชี

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีความรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในระดับพื้นฐาน	3.03	1.372	ปานกลาง
2. เข้าใจความแตกต่างระหว่างเทคโนโลยี AI, Machine Learning และ Robotic Process Automation (RPA) อย่างชัดเจน	2.99	1.382	ปานกลาง
3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในกระบวนการทำงานด้านบัญชีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	2.92	1.415	ปานกลาง

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. สามารถระบุประเภทของงานบัญชีที่เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และประเภทที่ยังต้องพึ่งพามนุษย์	2.97	1.421	ปานกลาง
5. มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อดี ข้อจำกัดและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในงานบัญชี	3.01	1.348	ปานกลาง
6. เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม สัมมนา หรือหลักสูตรเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการประยุกต์ใช้ในสายงานบัญชี	2.92	1.346	ปานกลาง
7. มีการติดตามองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีการบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ผ่านสื่อวิชาการหรือคอร์สออนไลน์	2.95	1.425	ปานกลาง
8. มีความเข้าใจในหลักการด้านจริยธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในวิชาชีพบัญชี	3.02	1.417	ปานกลาง
9. สามารถประเมินและจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในงานบัญชี	2.95	1.373	ปานกลาง
10. มีทักษะพื้นฐานในการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) และ Business Intelligence Tools ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)	3.02	1.359	ปานกลาง
รวม	2.98	1.386	ปานกลาง

จากตาราง 3 การวิเคราะห์ด้านความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่องานบัญชี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98, S.D. = 1.386$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในระดับพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.03, S.D. = 1.372$) รองลงมา มีความเข้าใจในหลักการด้านจริยธรรม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 3.02, S.D. = 1.417$) มีทักษะพื้นฐานในการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) และ Business Intelligence Tools ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ($\bar{X} = 3.02, S.D. = 1.359$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในกระบวนการทำงานด้านบัญชีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X} = 2.92, S.D. = 1.415$) และเคยเข้าร่วมการฝึกอบรม สัมมนา หรือหลักสูตรเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการประยุกต์ใช้ในสายงานบัญชี ($\bar{X} = 2.92, S.D. = 1.346$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แนวทางการปรับตัวของนักบัญชีต่อการใช้เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการศึกษาหรือฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในงานบัญชี เพื่อพัฒนาทักษะของตนเอง	2.97	1.402	ปานกลาง
2. สามารถปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับระบบที่มีเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)	3.05	1.340	ปานกลาง
3. ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเครื่องมือสนับสนุนการวิเคราะห์ทางบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.02	1.395	ปานกลาง
4. พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น RPA, Power BI, Data Analytics	3.02	1.394	ปานกลาง
5. แสวงหาคำความรู้ใหม่ผ่านการเรียนออนไลน์หรือการศึกษาด้วยตนเอง	2.94	1.376	ปานกลาง
6. มีแนวทางในการปรับตัวระยะยาวเพื่อรับมือกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง	2.87	1.365	ปานกลาง
7. มีการแลกเปลี่ยนความรู้หรือแนวปฏิบัติกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ	3.00	1.400	ปานกลาง
8. มองว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะเป็นโอกาสในการยกระดับวิชาชีพบัญชีในอนาคต	3.04	1.390	ปานกลาง
9. มีการวางแผนกลยุทธ์ส่วนบุคคลเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เท่าทันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)	2.98	1.362	ปานกลาง
10. ต้องการการสนับสนุนจากองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพในการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)	2.91	1.393	ปานกลาง
รวม	2.98	1.382	ปานกลาง

จากตาราง 2 การวิเคราะห์แนวทางการปรับตัวของนักบัญชีต่อการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.382) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับระบบที่มีเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.340) รองลงมา คือ มองว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะเป็นโอกาสในการยกระดับวิชาชีพ

บัญชีในอนาคต ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.390) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีแนวทางในการปรับตัวระยะยาวเพื่อรับมือกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 1.365)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของการรับรู้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต่อการปรับตัวของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร" ดำเนินการโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากนักบัญชี จำนวน 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สรุปผลตามวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้

1. ผลกระทบของ AI ต่องานบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) สะท้อนให้เห็นว่านักบัญชีรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ถึงระดับที่พลิกโฉมอย่างชัดเจนในทุกมิติ ด้านการกำกับดูแล ความโปร่งใสและความเชื่อมั่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่านักบัญชีมองว่า AI ช่วยยกระดับคุณภาพข้อมูลและลดข้อผิดพลาดได้ดี

2. ระดับความเข้าใจและการใช้ AI ของนักบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) นักบัญชีมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ AI แต่ยังคงขาดความเข้าใจเชิงลึกในการประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงานบัญชี รวมทั้งมีสัดส่วนการอบรมเฉพาะด้านค่อนข้างต่ำ ซึ่งให้เห็นช่องว่างด้านทักษะ (Skill Gap) ระหว่างความต้องการของเทคโนโลยีกับศักยภาพของบุคลากร

3. แนวทางการปรับตัวของนักบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) นักบัญชีสามารถปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับระบบ AI ได้ในระดับหนึ่งและมีทัศนคติเชิงบวกต่อ AI อย่างไรก็ตาม การวางแผนพัฒนาตนเองในระยะยาวอยู่ในระดับต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น สะท้อนว่าการปรับตัวยังเป็นลักษณะเชิงรับ (Reactive) มากกว่าเชิงรุก (Proactive)

อภิปรายผล

ด้านผลกระทบของ AI ต่องานบัญชี

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kokina และ Davenport (2017) ที่ชี้ว่า AI มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพงานบัญชีแต่การนำมาใช้จริงยังอยู่ในระยะเริ่มต้น นอกจากนี้ ด้านการกำกับดูแลและความโปร่งใสมีคะแนนสูงสุด สอดคล้องกับ Alles et al. (2018) ที่พบว่าระบบตรวจสอบแบบ Continuous Auditing ด้วย AI ช่วยเพิ่มความโปร่งใสในการรายงานทางการเงินได้อย่างมีนัยสำคัญ ผลนี้สะท้อนว่านักบัญชีไทยเริ่มตระหนักถึงประโยชน์ของ AI ในการควบคุมภายในและการกำกับดูแลกิจการ

ด้านระดับความเข้าใจของนักบัญชีต่อ AI

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงช่องว่างด้านทักษะที่มีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการเข้าร่วมฝึกอบรมเฉพาะด้านที่ยังต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Moll และ Yigitbasioğlu (2019) ที่ระบุว่า การ

พัฒนาทักษะดิจิทัลของนักบัญชียังเป็นความท้าทายสำคัญในองค์กรทั่วโลก รวมทั้งสอดคล้องกับ สิทธิชัย ทรัพย์แสนดี และดารณี เอื้อชนะจิต (2564) ที่พบว่าทักษะด้านดิจิทัลของพนักงานมีอิทธิพลสำคัญต่อ ประสิทธิภาพผลของสำนักงานบัญชี ผลนี้บ่งชี้ว่าสภาวิชาชีพบัญชีและองค์กรต้องลงทุนในหลักสูตรฝึกอบรม AI เฉพาะทางมากขึ้น

ด้านแนวทางการปรับตัว

การที่การวางแผนระยะยาวมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการปรับตัวเชิงรับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประสุตา นาดี และคณะ (2564) ที่พบว่าทักษะการเรียนรู้เชิงพลวัต ($\beta = 0.356, p < 0.01$) และทักษะการวางแผนระยะยาวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะของนักบัญชี ในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ Warren et al. (2015) ชี้ว่านักบัญชีที่สามารถพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ขนาดใหญ่จะมีความได้เปรียบในตลาดแรงงานอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น การส่งเสริมการวางแผนพัฒนา ตนเองเชิงรุกจึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนสำหรับวิชาชีพบัญชีในยุค AI

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยในอนาคตควรศึกษาการปรับตัวของนักบัญชีในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงบริบท
2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อเข้าใจแรงจูงใจ ความกลัว และปัจจัยที่มีผลต่อการ ยอมรับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)
3. ควรวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในกระบวนการบัญชีจริง เพื่อประเมินผลลัพธ์ทางประสิทธิภาพและจริยธรรมในระยะยาว
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักบัญชีรุ่นใหม่และรุ่นเก่าในแง่การเปิดรับเทคโนโลยีปัญญา ประดิษฐ์ (AI)

เอกสารอ้างอิง

- ประสุตา นาดี, วิทยา บุญกิจ, และสุขสันต์ พลภักษา. (2564). สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: ทักษะ การปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี*, 12(3), 45–68.
- สิทธิชัย ทรัพย์แสนดี, และดารณี เอื้อชนะจิต. (2564). การบริหารสำนักงานบัญชีดิจิทัลที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพผลในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีดิจิทัลในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการ จัดการ*, 10(2), 89–105.
- สุภาดา ภูริพงศ์. (2565). ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของนักบัญชี ยุค Digital Disruption: กรณีศึกษาธุรกิจโรงแรมจังหวัดพิษณุโลก. *วารสาร มจร การพัฒนาลังคม*, 7(2), 126–137.

- Alles, M. G., Kogan, A., Vasarhelyi, M. A., & Wu, J. (2018). Continuous auditing and monitoring in the digital era. *Accounting Horizons*, 32(3), 1–16. <https://doi.org/10.2308/acch-52073>
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). John Wiley & Sons.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Kokina, J., & Davenport, T. H. (2017). The emergence of artificial intelligence: How automation is changing auditing. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*, 14(1), 115–122. <https://doi.org/10.2308/jeta-51730>
- Moll, J., & Yigitbasioglu, O. (2019). The role of internet-related technologies in shaping the work of accountants: New directions for accounting research. *The British Accounting Review*, 51(6), 100833. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2019.04.002>
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425–478. <https://doi.org/10.2307/30036540>
- Warren, J. D., Moffitt, K. C., & Byrnes, P. (2015). How big data will change accounting. *Accounting Horizons*, 29(2), 397–407. <https://doi.org/10.2308/acch-51069>